

2011 թ. նոյեմբերի 8-ի ՀՀ ԿԲ խորհրդի նիստին մասնակցում էին՝ ՀՀ ԿԲ նախագահ Արթուր Զավադյանը, խորհրդի անդամներ Ահարոն Զիլինգարյանը, Արմենակ Դարբինյանը, Աշոտ Մկրտչյանը, Օլեգ Աղասյանը, Վախթանգ Աբրահամյանը:

Խորհրդի նիստում, որը նոյեմբերին համընկավ Դրամավարկային քաղաքականության 4-րդ եռամսյակի ծրագրի քննարկումներին, ներկայացվեցին գնաճի, արտաքին միջավայրի, իրական, հարկաբյուջետային և դրամավարկային հատվածների ընթացիկ զարգացումները: 2011 թ. հոկտեմբերին 12-ամսյա գնաճը նախորդ ամսվա նույն ցուցանիշի նկատմամբ նվազել է 0.5 տոկոսային կետով և կազմել 5.7%՝ ընդհուպ մոտենալով 4%±1.5 տոկոսային կետ տատանումների թույլատրելի միջակայքի վերին սահմանին: Հոկտեմբերին ևս պարենային ապրանքների գնաճի նպաստումն ընդհանուր գնաճին գերակշռել է, 12-ամսյա կտրվածքով կազմելով 4.6 տոկոսային կետ, որից միայն 3.3 տոկոսային կետը բաժին է ընկել մսամթերքին (1.4 տոկոսային կետ), կաթնամթերքին (0.8 տոկոսային կետ) կենդանական և բուսական յուղին (0.6 տոկոսային կետ), շաքարավազին (0.5 տոկոսային կետ): Ոչ պարենային ապրանքների գների և ծառայությունների սակագների նպաստումները կազմել է յուրաքանչյուրը շուրջ 0.6-ական տոկոսային կետ:

Ըստ պաշտոնական վիճակագրության՝ 2011 թ. հոկտեմբերին նախորդ ամսվա նկատմամբ արձանագրվել է 0.3% գնաճ, որին 0.2 տոկոսային կետով նպաստել են պարենային (հիմնականում վերը նշված արպանքների գների աճի հաշվին), 0.1 տոկոսային կետով՝ ոչ պարենային ապրանքների գների աճը՝ հիմնականում կոշկեղենի, հագուստի հաշվին:

2011 թ. սեպտեմբերին Տնտեսական ակտիվության ցուցանիշը (ՏԱՑ) կազմել է 9%, որի պարագայում հունվար-սեպտեմբեր ժամանակահատվածի ՏԱՑ-ը կազմել է 6.4%: Աճն ամբողջությամբ արդյունք է տնտեսության բոլոր ճյուղերում, բացառությամբ շինարարության, արձանագրված թողարկման ծավալների աճի: Արդյունաբերության ճյուղում թողարկման ծավալների աճը կազմել է 13%, գյուղատնտեսության ճյուղում՝ 15.3%-ով, ինչն ամբողջությամբ բուսաբուծության ենթաճյուղի 28.9% աճի արդյունք է: Ծառայությունների ծավալներն աճել են 5.8%-ով, առևտրի ծավալները՝ 3.3%-ով: Շինարարության թողարկման ծավալների 20%-ով անկման պատճառով նախորդ տարվա համեմատությամբ միջազգային վարկերի, կազմակերպությունների և բնակչության միջոցների հաշվին իրականացվող շինարարության ծավալների կրճատումն է, որը փոքր-ինչ մեղմվել է պետական բյուջեի, համայնքների միջոցների հաշվին իրականացվող շինարարության ծավալների աճով:

Ինչ վերաբերում է արտաքին ապրանքաշրջանառությունը բնութագրող ցուցանիշներին, փոքր-ինչ արագացել և գերազանցել են սպասումները ինչպես արտահանման, այնպես էլ ներմուծման աճի տեմպերը, որոնք կազմել են համապատասխանաբար՝ 33.5% և 12%:

Հարկաբյուջետային հատվածում հոկտեմբերին ևս շարունակվել են տարեսկզբի միտումները. արձանագրվել են տնտեսումներ Կառավարության կողմից սահմանված եռամսյակային համամասնությունների նկատմամբ, որը գնաճային միջավայրի վրա թողնում է չափավոր զսպող ազդեցություն:

Խորհրդի նիստում ներակայացվեցին նաև ֆինանսական շուկայի զարգացումները. հոկտեմբերին շուկայական ռեպո միջին տոկոսադրույքը նախորդ ամսվա նկատմամբ նվազել է 0.11 տոկոսային կետով՝ կազմելով 9.60 %, իսկ միջբանկային ռեպո տոկոսադրույքը՝ 0.07 տոկոսային կետով՝ կազմելով 9.26 %: Իսկ, մինչև 1 տարի մարման ժամկետով պետական պարտատոմսերի առաջնային շուկայում նախորդ ամսվա համեմատ միջին տոկոսադրույքը աճել է 0.24 տոկոսային կետով և կազմել 8.3%: Արտարժույթի շուկայում դրամի միջին շուկայական փոխարժեքը հոկտեմբերին նախորդ ամսվա համեմատ դրսևորել է հետևյալ միտումները. ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ արժեզրկվել է 1.17 %-ով՝ կազմելով 376.69 դրամ, Եվրոյի նկատմամբ արժեզրկվել է 0.72 %-ով՝ կազմելով 517.11 դրամ, ՌԴ ռուբլու նկատմամբ արժևորվել է 0.58 %-ով՝ կազմելով 12.07 դրամ: Նախորդ տարվա հոկտեմբեր ամսվա համեմատ դրամի միջին շուկայական փոխարժեքը դրսևորել է հետևյալ միտումները. ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ արժեզրկվել է 3.22 %-ով, Եվրոյի նկատմամբ արժեզրկվել է 2.52 %-ով և ՌԴ ռուբլու նկատմամբ արժեզրկվել է 2.22 %-ով:

Ֆինանսական շուկայի նկարագրված զարգացումների պայմաններում դրամավարկային ցուցանիշները հոկտեմբերի վերջի դրությամբ արձանագրել են հետևյալ միտումները. 12-ամսյա կտրվածքով դրամային և փողի զանգվածներն ավելացել են գրեթե նույն չափով՝ 27% և չնայած դրան դրամային ավանդների 43% աճն էապես գերազանցել է արտարժույթային ավանդների շուրջ 26% աճին (բացառելով փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը՝ շուրջ 20%): Արդյունքում դոլարայնացման մակարդակը նվազել է 0.8%-ով: Պահպանվել է նախորդ ամիսներն գրանցված դրամով վարկավորման աճը՝ 12-ամսյա կտրվածքով՝ շուրջ 25%, որը սակայն դեռևս զիջում է արտարժույթով վարկավորման 38% աճին (բացառելով փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը): Վարկավորման 12-ամսյա աճը կրկին արագացել է և կազմել 38%՝ նախորդ ամսվա 33.9%-ի դիմաց: Հոկտեմբերի վերջի դրությամբ վարկավորման ամսական աճը կազմել է 1.7%: Ամսական կտրվածքով դրամավարկային ցուցանիշների շարժերը համընթաց են եղել 12-ամսյա միտումներին: Իրավիճակային հաշվետվության քննարկումից հետո խորհուրդը սկսեց քննարկումներն արտաքին և ներքին մակրոտնտեսական զարգացումների, դրամավարկային քաղաքականության ուղղությունների վերաբերյալ:

Հիմնական հումքային և պարենային ապրանքների միջազգային շուկաներում առավելապես արձանագրվում են գնանկումային միտումներ: Արդյունաբերական մետաղներից կտրուկ նվազել է պղնձի գինը՝ անցած ամսվա ընթացքում՝ 11%-ով, պարենային ապրանքների շուկայում նվազել են բոլոր հիմնական ապրանքատեսակների գները: Պարենի և գյուղատնտեսության կազմակերպության (FAO) կողմից հրապարակված պարենային ապրանքների գների ինդեքսը հոկտեմբերին նախորդ ամսվա նկատմամբ նվազել է 4%-ով, որի արդյունքում 12- ամսյա պարենային ապրանքների գների աճը համաշխարհային շուկայում կազմել է 5.5%:

ԱՄՆ-ում շարունակվող գնաճային զարգացումների (սեպտեմբերին գնաճը կազմել է 0.3%, 12-ամսյա գնաճը՝ 3.9%), բարձր գործազրկության, ինչպես նաև երրորդ եռամսյակում արձանագրված սպասվածից արագ տնտեսական աշխուժացման (ըստ նախնական գնահատման՝ 2.5% տնտեսական աճ) պայմաններում ԱՄՆ Դաշնային Պահուստային համակարգը կրկին ձեռնպահ է մնացել դրամավարկային քաղաքականության տոկոսադրույքների բարձրացումից, և հնարավոր է համարում երրորդ քանակական ընդլայնումը՝ տնտեսական աճի խթանման նպատակով:

Չնայած Եվրոգոտու գնաճը շարունակում է մնալ նպատակային 2%-ից բարձր՝ 12-ամսյա կտրվածքով 3%, Եվրոպական կենտրոնական բանկը տևական դադարից հետո նոյեմբերի 3-ին որոշեց իջեցնել վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը 0.25 բազիսային կետով՝ սահմանելով այն 1.25%: Տոկոսադրույքի նվազեցումը հիմնականում նպատակաուղղված է տնտեսական աճի խթանմանը, քանի որ տնտեսական աճի նվազման ուղղությամբ ռիսկերը նշանակալիորեն աճել են, և սպասվում է, որ ներքին գնաճային ճնշումները թույլ կլինեն:

Խորհուրդն առավել հավանական է համարում, որ կանխատեսվող ժամանակահատվածում համաշխարհային տնտեսության աճի տեմպերը կդանդաղեն և, առաջարկի կողմից շուկեր չարձանագրելու դեպքում, միջազգային ապրանքային շուկաները հիմնականում կլինեն հավասարակշռված: Այս պարագայում ՀՀ տնտեսությունը ներթափանցող գնաճային ճնշումներ չեն նկատվի: Միաժամանակ դեռևս պահպանվում են զարգացած երկրների մակրոտնտեսական քաղաքականությունների արդյունավետության անորոշությունները:

2011 թ. չորրորդ եռամսյակում հարկաբյուջետային քաղաքականությունը կունենա գրեթե չեզոք ազդեցություն համախառն պահանջարկի վրա, այդուհանդերձ, այն բնութագրվում է զսպող՝ հաշվի առնելով նախորդ եռամսյակների զսպողական քաղաքականության լազային ազդեցությունները: Հաշվի առնելով նաև աշխատանքի շուկայի թույլ գնաճային ճնշումները և մասնավոր ծախսումների չեզոք ազդեցությունը, գնահատվում է, որ ներքին պահանջարկի և աշխատանքի շուկայի զուտ ազդեցությունը գնաճային միջավայրի վրա կլինի թույլ գնանկումային: Ինչ վերաբերում է 2012 թ., հարկաբյուջետային հատվածը ներքին պահանջարկի վրա կշարունակի ունենալ թույլ զսպողական ազդեցություն՝ իր վրա կրելով նաև 2011 թ. զսպող հարկաբյուջետային քաղաքականության լազային ազդեցությունները: Հաշվի առնելով նաև մասնավոր ծախսումների և աշխատանքի շուկայի կողմից թույլ գնաճային ճնշումները, գնաճային միջավայրի վրա ներքին պահանջարկի և աշխատանքի շուկայի զուտ ազդեցությունը գնահատվում է չեզոք: Խորհուրդը գտնում է, որ աշխատանքի շուկայի և համախառն պահանջարկի արձանագրված և սպասվող

զարգացումները գնաճային միջավայրի վրա էական ճնշումներ չեն ձևավորի, ինչպես 2011 թ. չորրորդ եռամսյակում, այնպես էլ 2012 թ. առաջին երեք եռամսյակներում:

Խորհուրդն ամփոփեց, որ իրականանում են 2011 թ. Դրամավարկային քաղաքականության ծրագրերի կանխատեսումները գնաճի նվազող հետագծի և կանխատեսվող հորիզոնում $4\% \pm 1.5$ տոկոսային կետ տատանումների թույլատրելի միջակայքում ձևավորվելու վերաբերյալ: Այս պարագայում, առաջիկա ժամանակահատվածում դրամավարկային քաղաքականության ուղղությունների փոփոխություն չի պահանջվում և առավել նպատակահարմար է չեզոք դրամավարկային քաղաքականության իրականացումը: Միաժամանակ, կախված Դրամավարկային քաղաքականության ծրագրերում նախանշված ռիսկերի դրսևորման չափից և ժամկետներից, չի բացառվում դրամավարկային քաղաքականության հետագա ուղղությունների ճշգրտումը:

2011 թ. նոյեմբերի 8-ի նիստում Խորհուրդը որոշեց անփոփոխ թողնել ԿԲ վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը՝ 8.0%, լոմբարդային ռեպոյի և ներգրավված միջոցների տոկոսադրույքները՝ համապատասխանաբար՝ 11.0% և 5.0%:

Հաղորդագրությունից օգտվելու դեպքում հղումը սկզբնաղբյուրին պարտադիր է:

ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

հեռ/ֆաքս. 56 37 61

էլ-փոստ. mcba@cba.am

www.cba.am